

Téerëe bíní Saak ra Kúnsëe

Filib téeríi beh, Saak won a bëewë gémú Yéesú, hasлуу filib ëldúnë béëb rë.

Di wonte affi wa di yii lenke dee na pesuu wa ra, ndaa di yëedídté wë yin caak bal.

Iña bíní Saak yee ra mín yúun ow fi ow béëb. Saak wonte sun fi :

- yii lenke múñ a ðañ Koope (1.2-8 ; 5.13-18),
- yii lenke ñëkíð a yíkëe alal (1.9-11 ; 5.1-6),
- yii lenke súfúñ a fiir (1.12-18),
- yii lenke síkírëh a ñeyi Unni Koope (1.19-27),
- yii lenke génëntélé' (2.1-13),
- yii lenke ngémí teebuuy pagad' (2.14-26),
- yii lenke búk (3.1-12),
- yii lenke ñaañ a neb nuf (3.13-18),
- yii lenke iñi ëldúnë (4.1-10),
- yii lenke heefa' (4.11-12),
- yii lenke gaan-gaanloh (4.13-17),
- a yii lenke nimili Yíkëe (5.7-11).

Bëyí fí jañi téeríi bee béëb ay ot biti bëyí won biti ði gëmpé Kiristaa wadtee rii teeða' pagad'í.

Wodohi Saak bëewí Koope

¹ Don fi talli sabboo a ana ya, ðon fi bëewí Koope ya hasлуу ëldúnë béëb rë, so' mi Saak súrgíi Koope a Yéesú-Kiristaa Yíkëe ma na wodoh ron.

Woni Saak yii lenke múñ

² Don fi koy-yaayyi yeh, keeññon sosa nii sos biti don ñee coono fi mín dñi hen béeb,

³ ndah don yúhuté biti coono fi ñéerè' a ngém daa na kúf múñ.

⁴ Te múñi baa homa don na faraaah raa, don ay hen bëewí lahuy síkkè te nonute, don hen bëewí mitute sèk.

⁵ Ndaa nék, yaha biti ow di don na yéeh yii paga ri raa, dñi daga, Koope ay rii teeβ yee nay ri page ra. Koope yéwénté, na oneeh ona'i lahay keeñi, dñi ona' bëewë béeb.

⁶ Bëe' daga a ngém rek, banti lah nuf ana, ndée bëyí na lah nuf ana mada' a mboowaana kisi fë baa ngilaaw ma na bëyíd dñi, na jaay ri hatinna béeb rë nen.

⁷ Bëyí baa banay haba' biti dñi ay lah yin Yíkëe në,

⁸ ndah dñi laha' nuf ana. Di laba' laβoo rek.

Yii lejke ñëkíd a yíkëe alal

⁹ Bëyí fí hente ñëkíd te gémpé Yéesú, damaa ndah Koope bëyídté rí.

¹⁰ Bëyí fí hente yíkëe alal, bíyëe bal ndah Koope cépídté rí, dñi ay muuy. Di ay made ti capussi gaaw fa luufa nen :

¹¹ na'a fetlee rek, gaaw fa tam, capussa yookoh, wuni teem daaha. Ti daaha nen, bëe' hen yíkëe alal ra ay muuy deefa dñi takaña' légéyí.

Yii lejke súfúñ a fñir

¹² Lahte sos-keeñ, bëe' nay home coono dñi múñ dí rë ! Di ham híin nii dñi dúh në rëe, dñi ay βeku baanii ndami pesa na dúméh rë, bee gap Koope bëewë fahuu dñi fi Koope ra.

13 Bëyí paŋ yin bos hom nufi banan won biti Koope daa fiir rí, ndah ow mínéh fiir Koope te Koope na fiiréh ow.

14 Yee na fiir ow ra kay, daa ri biti bëe' faha' pes-neb ní neba hécé rí.

15 Te faha' pes-neb mada' loo-koy nen te límë' bakaaf, te koy ki baa hen gaan raa límë' húl.

16 Kon don fi koy-yaayyi yeh, don fa faha' mi ní faha' ra, ngënë nēfii affon.

17 Yii wunte a yii ñeete waal béeb kola' sun-Koo. Wa kola' Koope na, di fa sak na'a, céyín fë a hulla ra. Di na lofiseeh, na laayeh ní ñúusdé OW.

18 Di coobarii, di ñeya'te Unee ke ri daa kaaf ka ra yen límëetuté, nda yen hen bëewë këllúu di ña sak ri ra béeb ti ña débpí lecu meeyya jébeluté Koope ra nen.

Yii lenke síkírëh a ñeyi Un Koope

19 Koy-yaayyi yeh, don fa faha' mi ní faha' ra, yúhí biti bëyí nē béeb síkírëh wadtee rii yoob. Won mbée neeb nék waray rii yoob ;

20 ndah bëyí neeb, na pageh yii júbpé fii Koope.

21 Kon, hégii sobe a kaañ paŋ yin bos, don cépíd affon, don tah Una soh Koope don na ra. Uni baa daa mín dën sëmlë'.

22 Uni baa nék, ngënë téyí síkírëhí kut ndaa lah ñéyí nē, henay bah, don ay nofa' affon.

23 Bëyí fi síkírëh Una te fu ñeyay na, fu mada' a bëe' caŋ seetaan baa na olsoh afi ra nen.

24 Olsa' ri afi ní wocce ra, saañce yíppée hal dee man di ra.

25 Bëyí kúnís nuffi béeb síkírëh Kootaa júb na tah ow laha' afi te haleh ña keloh ri ra, pokoh

na ñee na raa nék, bëyí baa ay lah sos-keeñ di yii paŋ dī béeb.

²⁶ Bëyí haba' afi biti dī bëyí gémpé te deefa dī mínéh ham búkí, bëyí baa nofa'te afi, ngémí lahay njiriñ.

²⁷ Di fii Baap-Koo, bëe' gém kah-kah te ngémí lante ra, daa bëe' në dímlé' baayu ya a jétíddé súfúñ fí wë, te hampe afi yii na sobeyil ow ëldúnë rë.

2

Yii lenke génëntélé'

¹ Koy-yaayyi yeh, don fa gémú Yéesú-Kiristaa Yíkëe fë líif a ndam ra, ngënë génëntéllí bëewë.

² Mín hen don lah teya', lah bëewí ana yi ac teya i baaha, bëyí yínëe bekoh supi úrís a búubbí wunte, bëyí yínëe hen ñëkíd bekoh sif.

³ Don yed bëe' bekoh búubbí wunna cér don won dī ac took paa' fii, don won ñëkdë caŋ dín mbée don won dī took kotton feey raa,

⁴ deef don génëntélúuté hanndal kon. Don oluun ri daaha raa, deef baa af neh ! Te don daa i wa níi sah don bíssée bëewë ?

⁵ Kon don fi koy-yaayyi yee faha' mi níi faha' ra, kúnsí nuffon don síkirëh ! Koope tanis bëewë henu ñëkíd ëldúnë rë nda wa lah ngémí híinté hen alal mi wa neh a ? Di tanis wa bal nda wa haal nguur ka gap dī bëewë fahuu dī fi Koope ra !

⁶ Ndaa don, don heefuu ñëkíd heefoo. Te añcaŋ, yíkëe yí alalla daa na moklu ron, daa na tëekdú dën këem.

⁷ Wa fi yíkëe yí alalli yaa daa na solu tii nebee ke Kiristaa fa ðon teyu ðii na ra.

⁸ Bíníyúté Téerëe bitih : « *Di fahuu ron affon, lah fëhii moroommon ðaaha.* »[✧] Don ñee túuyë'ée ké Koope Buur baa raa, ðeef ðon pagute yii wunte.

⁹ Don génëntélë' rëe nék, ðeef ðon bakaarute te Kootaa ay keen sun fon, ndah ðon ñeyuy na.

¹⁰ Bëyí ñeyay yin yínë kut di túuyë' yí Kootaa, wuti ði ñee yee tas ða béeb rëe sah ðeef ði tooñce, daa ri biti ði ñeyay wa béeb.

¹¹ Koope daa won tih : « *Ngënë mësú njaaliyoh.* »[✧] Daa ri won bal tih : « *Ngënë mësú bëem ow.* »[✧] Kon bëyí bëem ow, wuti ri njaaliyaay raa sah, ðeef ði ñeyay Kootaa.

¹² Don yahti pañ yin mbée ðon yahti won yin raa, lah hélí nuf biti Koope ay ron aattiye Kootaa na tah ow laha' afi ra.

¹³ Bëyí nè yérmëeh, ii yérmú. Yermaande daa lukki lah solo aattiya'.

Yii lenjke ngém

¹⁴ Koy-yaayyi yeh, ow won biti ði gémpé te na teebeeh ri pagad'ði raa, ngémí baa lahte njiriñ a ? Ngémí baa ay rii sëmlë' è ?

¹⁵ Mín hen ow di koy-yaayyon filib ngémë bekaa sif te laheh líif-loo.

¹⁶ Ow di ðon na won bëyí baa bitih : « Toge mbook ! Lah bekee níi fu wun, fu ñam níi lowu may, sos sib ! » 'Di won bëe' unni yaa te yereh

✧ **2:8 2.8** Saame Tali Léwí 19.18 ✧ **2:11 2.11** Saame Kolohi koyyi Israyel Ésip 20.14 ✧ **2:11 2.11** Saame Kolohi koyyi Israyel Ésip 20.13

ri yee wad̄ d̄ii na raa, woni baa d̄eef lahte njiriñ a ?

¹⁷ Ti d̄aaha nen, ngémí ay teye búk ii tee buu pagad̄, ngémí baa lahay njiriñ, saatate.

¹⁸ Heeyce ow ay won bití lahte b̄eewí gémú Koope, lahte yi paguu yin wun. Yee nay mii wone b̄eyí baa ra daa ri bití rek tee : ow mínéh tee ba' bití d̄i gémpe Koope te d̄eef d̄i na pageh yin wun. Iñi wunna nay rii page ra kay daa nay tee bee bití d̄i gémpe.

¹⁹ Di gémey bití Koope yínē kut woo ? Baa yii wunte, ndaa d̄i yúhē bití yébitēh yē bal gémuté baaha te títuté nē ní na saaku !

²⁰ Di yúhē bití bal d̄i lahay af ! Caa nék mi won d̄i yee tah ngémí tee buuy pagad̄ lahay njiriñ ra, hém d̄i faha' yúh.

²¹ Di fi b̄eyí baa nérsēe bitih : Koope haba' caac Abraham b̄eyí júbpé bee tahra' ri ri, be bpe koo hi Isaak na waay jébēlí sarah sun fi tígē na hawruu ra neh a ?[☆]

²² Kon, b̄eyí baa otte bití ngémí Abraham a yii wuna pañ ri, tahidte Koope ra daa ñéerē', te yii baa tahte ngémí mitte sēk.

²³ Yee húmú bíníyú Téerēe rē laha'te dah. Húmú bíníyú Téerēe bitih : « *Abraham gémpe Koope, te ngémí baa daa tah Koope haba'te ri b̄eyí júbpé.* »[☆] Yii baa daa tah d̄i na d̄eekúu kooji Koope.

²⁴ Leegi, d̄on olute bití b̄eē' júb fii Koo ra, d̄i b̄eē' teyay gém kep ra, ndaa d̄i b̄eē' na pañ yin wun d̄a.

[☆] **2:21 2.21** Saame Dalaana 22.1-19 [☆] **2:23 2.23** Saame Dalaana 15.6

25 Ti daaha nen, belii tílèhè hínú Rahap ra, bekke i wolu-wolu di bëy Israyel faami somepe wa, ñéyídté wë waal kay wa heguute.* Yii baa daa tah bal Koope haba' ri bëyí júbpé.

26 Faan lahay coonaa raa, ðeef ðí húlté. Ti daaha nen, ngémí ñéerëey a pagad wun, ngémí baa lahay njiriñ, saatate.

3

Yii lenjke búk

1 Koy-yaayyi yeh, ngënë héní yëeddèh bééß. Don yúhuté biti fun fi yëeddèh yí yeh, aattiya'i fun nay luke bi bëewë bééß misik te ay yooß.

2 Yen bééß yen na pagu yii tíkëey waal, a di mín ðíi man bééß neh a ? Bëe' na won yii tíkèh waal faraah ra nék, bëyí baa ow kah-kah, te ri mín ham afi iña bééß.

3 Yen bekuu pënís lakaab búk, yen héç ðí a daa teem ðí bééß hatni neba' yen ðí ñee na neh a ?

4 Èlsíi bal gaalli gaanna kísí fë, yee yénké biti ngilaaw mi gaante daa na yeñ wa ra ! Añcañ, wa kúruú a duud yutuud. Bina-bina waa na bééß, bëe' nè kúf ðí rè héçé' duuda hatna neba' ri ra kep, gaala a daa teem ðí bééß ñee hatni baaha.

5 Ti daaha nen, yina' búk níi, mínë' won yii gaante daaha.

Te don yúhuté biti kii wuti yin yin, mín tam luufa bééß.

6 Búk man kii nen kep ! Di non faan, iñi bossa ðúhè' nè ti kii kí kola' safara nen, kad cérrí yen, kad pesi yen bééß.

* 2:25 2.25 Saame Yosuwe 2.1-21

⁷ Ow mín ílíf raðba béeb : yee luufa, yakka, fasoh fa, a raðba kísí fë te daa ri yee lah ra,

⁸ ndaa búk ow mínéh ríi ílíf. 'Búk wuneh, na hílséeh, te iña na d'úh nē rē na hawa'.

⁹ Yen símúu Yíkëe Boffi yen a búk, yen yujuu ow fa Koope daa sak dī ti di man dī fi Koope nen ra a búk.

¹⁰ Síim a yuja' béeb d'úhē' búgē yínē. Koy-yaayyi yeh, yii baa waray laha' d'aaaha !

¹¹ Mulii nebeh a mulii nebe na d'úh cula yínē ì ?

¹² Koy-yaayyi yeh, tal een na lím ëlíif ì ? Tal béeeñ na lím een a ? Ti d'aaaha nen, culi na d'úhíd' mulii nebeh mínéh d'úhíd' mulii nebe.

Yii leŋke nufi kola' Koope na

¹³ Bëe' haba' afi biti dī bëyí ñaañce te nebe nuf don na ra wa ? Bëyí ñaañce cépirē' afi cépirēe paŋ iñi wunte, pes pesi wunte. 'Don ay teebee biti don ñaañute d'aaaha.

¹⁴ Ndaa, yaha biti don bëewí pesuu eeñja' ow, fahiru affi wa kep yin wun raa, ngënë dēmíi biti don ñaañute, te ngënë kēe'íi kaaf ka !

¹⁵ Ñaañadi baa kolaay Koope na, dī non iñi ëldúnē, dī pagad' ow kep te kola' Seytaane na.

¹⁶ Tígí lahte bëewí eeñjuu ow, fahiru affi wa kep yin wun ra, tígí daa dara ii naa ñee waal, henay yii hente fos.

¹⁷ Ñaañada kola' Koope na ra nék, ladila' keeñ ow ladiloo níi woc, bëe' lah jaamma a moroommi, dī sos, neb wonid', dī naa'-keeñ níi naa', dī líif a pagad' wun, dī banti génentélé' bëewē, banti hen bëyí nē poos fíi poos filoon.

18 Bëewë na sohu jaamma hanndal ki bëewë te paguu ri a jaamma ra, jaammaa sohu wa baa ra, pesi júbpé daa nay naa púlée.

4

Yü leŋke iñi ëldúnë

1 Haa' ya a iñë' yë filib fon haala' yih ? Wa haala' faha'i pesi nebi na woy faannon neh nagajek a ?

2 Don na fahuu lah yin don lëhíh yaa, don këe'iíh në sah hap ow húl. Don na bosu íl yin ow, don míníh rii lah. Hen daa raa nék don iñée, don haa'ee filib fon. Don míníh lah yee fahuu don da, ndah don daguy ri Koope !

3 Te wuti don daŋ Koope raa sah, don lílích dara, ndah dee na daguu don da etay. Don daguu yii nay neble peson kep !

4 Don yégúy Koope ! Don yíh biti bëyí pokoh iñi ëldúnë, bëyí baa kaa'ohi Koope a ? Kon, yúhí biti bëyí fí faha' pokoh iñi ëldúnë, bëyí baa hente kaa'ohi Koope.

5 Ngënë hëbíi biti iña bíníyú Téerëe rë bíníyú pëtíh ee ! Bíníyuté filib Téerëe bitih : « Koope fiira'te yen, fiira'te coonaa fa bek dí yen da, te faha' biti yen tíkún nuffi yen díi na kut. »

6 Ndaa kaa'eeh biti dí onte yen mali mitte sèk ndée bíníyuté biti bal : « *Koope ñéerëey a bëewë na gaan-gaanluu ra, dí ona' bëewë cépirú affi wa ra mal.* »[☆]

7 Kon, ñéyí yee faha' Koope ra ! Hëe'íi Seytaane, dí ay ron wuloh !

☆ 4:6 4.6 Saame Léeh yë 3.34

5

Saak a yíkëe yí alalla

¹ Leegi nék, ðon fi yíkëe yí alalla síkíríi sè' !
Fëgí, ðon hawoh ndah súfúñ fë nay keene sun
fon ða !

² Alal mon yahte, búubben maasse,

³ úrissën a tiinji hélíissën homaakke te
homaagi baa daa teeþa' biti ðon homuy kaah te
ri ay ron saŋku ti di na muuylá' kíi gaawa nen.
Don homute ðon na garu alal, te éldúnë túkkíté
níi wocce.

⁴ Don kaa'uute yínlí ðëewë légyírú rën
meeyyon ða, te hélsë warun ðon waa yíníl koon
ða daa teeþa' níi lante biti ðon homuy kaah.
Bëewë légyírú rën yaa ra fogute, te Koo-Yíkëe
Kélfíi gaana kelohte wa.

⁵ Don pesuu caakla' a neþ feey fi beh, ðon na
yefaluu ti júrí suu hawu hawo nen.

⁶ Don daanute ðëewí júbúté, ðon hawute wa
húl te wa héçentúuy a ðon.

Yii lenjke nimili Yíkëe

⁷ Koy-yaayyi yeh, lah híinndíi níi yiin nimili
Yíkëe. Don olute ðee na híinndë' línëh sehe iña
nay rii lece meeyi ra maan ? Te añçaŋ, ði ay seh
mulaa nay ðébéé tap Koo feey níi yee nay míllée
rë paay, ði anti lec.

⁸ Kon ðon fi yaa bal, lah mújí ðon ham híin,
nimili Yíkëe wullilay.

⁹ Don fi koy-yaayyi yeh, ngënë çépítíi hanndal
kon toñeh Koope ay ron daane. Aattiyoha aa
saañ haale ra aa sah faf !

10 Koy-yaayyi yeh, yonente ya na húmú wonu di tii Koo-Yíkëe rë deyute coono ndaa mújuté. Kon, lah mēdí ti wa nen.

11 Don yúhuté biti bēewē nē mújú coono yi wa ra, yen dēekúu wē « sos-keeññi yeh ». Don keluute dēe mújé' Yop coono fi ra a tígē míllúu bani Koo-Yíkëe rë maan ? Don olute dēe naa'a' Koo-Yíkëe keeñ a dēe baaha' ri ra maan* ?

12 Koy-yaayyi yeh, yee lukki lah solo ra nék daa ri bitih : ngēnē ēñíí ! Ngēnē ēñíí ní don cap sun-Koo mbée feey fi beh. Yaha biti don ay wone « íí » rēe, wēní « íí » kut don teem daaha. Yaha biti don ay wone « ēe-ēe' » rēe, wēní « ēe-ēe' » kut don teem daaha. Ngēnē ēñíí añohi mín díí man bēeβ ! Hen daa raa, don ii daanu fayú.

13 Bēe' hom coono don na ra daga ! Bēe' lah sos-keeñ don na ra labda Koope kañaa !

14 Bēe' jér don na ra dēekrēe njíittí jañaa, wa leef dí díw di tii Yíkëe, d'agid dí.

15 Dañi manna' dah, ñéerée a ngém rek sēmlée jérdē, Yíkëe cēgíd dí cot. Yaha biti dí bakaadte raa, Koo-Yíkëe baal ri.

16 Kon, wēní bakaadfon hanndal kon, don dagiranta' ndín, don wah kēlēj. Dañi bēyi júbpé hom laha' doole.

17 Éelí húmú ow ti yen nen ndaa daga' ri biti Koo banti toβ híinté dañi ra, muluβ taway feey fa níí hente kíil éeyē a caan.

* **5:11 5.11** Saame Téeríí Yop : Yop húmú bēyi caakke alal. Koope yerisse Seytaane na yakka alal mi, happe koyya níí iña laha' ri ra bēeβ d'umpé tak, antee tík softe ri jérí misikke, faana bēeβ paasse. Ndaa taheh dí yeris ngémí, hampe Koope na híin níí míllē' lah sos-keeñ.

¹⁸ Filoon fi baaha dī d̄an̄ke biti Koo dalaat toḡ,
bacala lasse, gañcaha paalte n̄i meeyya nonte.

¹⁹ Koy-yaayyi yeh, ow di d̄on na hel waali, ow
kay habra' ri w̄eḡis̄id̄ d̄i kaaf ka raa,

²⁰ b̄ee' w̄eḡis̄id̄ d̄i kaaf ka baa ra hela nuf biti
b̄eȳi habra' bakaaroh w̄eḡis̄id̄ d̄i waala wun d̄a,
d̄eef d̄i s̄eml̄e't̄e r̄i k̄ul̄ k̄e te ri ay tah bakaaroha
baalu bakaad̄ caak.

Séréel Ndút: Unni Koope

Ndut: Séréel Ndút: Unni Koope (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndut)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

a3a1238b-9393-5875-a4c5-1d3f38537bfe